

РЪДИАРД КИПЛИНГ ПРОВИНЦИАЛНА КОМЕДИЯ

Превод от английски: Светлозар Бахчеванов, 2000

chitanka.info

*Понеже за всяко нещо има
време и съдба
Защото окаянството на човека
е голямо върху него.*

Еклезиас
т гл. VIII, ст. 6

Съдбата и правителството на Индия са превърнали поста Кашима^[1] в затвор и тъй като страдащите там изгубени души не могат от никого да очакват помощ, пиша този разказ с надеждата, че той ще накара индийското правителство да освободи обитателите му — европейци, и те да се разбягат накъдето им видят очите.

Кашима е оградена като пръстен от вси страни със скалистите Досехрийски планини. Напролет тя е обагрена с разцъфналите рози; през лятото розите вехнат и горещи ветрове духат от юг; есента белите мъгли пълзящи откъм блатата покриват повърхността сякаш я заливат с вода; зимата студът натиска към земята всяко младо и нежно създание. От Кашима изгледът към околността е еднообразен — съвършена равнина, заета от пасбища и разорани ниви, които стигат чак до сиво-сините храсталаци на Досехрийските планини.

Няма никакви развлечения освен лов на бекаси и тигри, но тигрите отдавна са прогонени от планинските пещери, където бяха леговищата им, а бекасите прелитаха веднъж годишно. Наркара — сто четиридесет и три мили черен път — е най-близкото селище до Кашима. Но обитателите на Кашима не ходят до Наркара, защото там има само дванайсет англичани. Те си стоят в пръстена на Досехрийските планини.

Цяла Кашима оправдава госпожа Вансюитън заради внимателно обмислено желание да не причини зло, но цяла Кашима знае, че тя и единствено тя накара останалите да страдат.

Знаят го Боулт, инженера, госпожа Боулт и капитан Карел. Те са членовете на английското общество в Кашима, като изключим майор

Вансюитън, на когото никой не обръща внимание, и госпожа Вансюитън, на която обръщат внимание всички.

Имайте предвид, макар че трудно ще възприемете — законите отслабват въздействието си в малки, затворени групи, където общественото мнение не действа. Когато един мъж е абсолютно самотен на някакъв пост, той тръгва по пътищата на злото. Рискът се увеличава в геометрична прогресия, ако добавяме всяка единица от населението до дванайсет — числото на съдебните заседатели. Когато числото дванайсет е преминало, появява се страхът и породената от него сдържаност. Човешките постъпки стават по-малко импулсивни и оттам — по-малко нелепи.

Праисторически мир и спокойствие царуваха в Кашима, преди да пристигне госпожа Вансюитън. Тя беше очарователна жена — така казваше всеки на всекиго — и очарова всички до един. Независимо от това, а може би именно затова — Съдбата е толкова перверзна — тя се интересуваше само от един мъж, и този мъж беше майор Вансюитън. Ако госпожа Вансюитън беше грозна и глупава, обществото в Кашима би я разбрало. Но тя беше красива жена с много спокойни сиви очи като планински езера, преди лъчите на слънцето да ги докоснат. Нито един мъж, видял тези очи, не успяваше да обясни какъв тип жена е тя и как трябва да я гледа. Очите го заслепяваха. Жените споделяха помежду си: „тя не изглежда зле, но ѝ пречи непрекъснатото желание да внушава, че е много сериозна“. Но нейната сериозност беше естествена. Не бе създала у себе си навика непрекъснато да се усмихва. Тя просто живееше живота и наблюдаваше онези, които се стараеха да го преживеят. На жените това не се харесваше, а мъжете бяха поразени и я боготворяха.

Осъзнаваше и дълбоко съжеляваше за злото, което бе донесла на Кашима, но майор Вансюитън не можеше да разбере защо госпожа Боулт не ги посещава за следобедния чай поне три пъти седмично.

— Когато на един пост живеят само две жени, те би трябвало често да общуват — повтаряше майор Вансюитън.

Много, много преди госпожа Вансюитън да пристигне по тези отдалечени места, където няма общество и развлечения, Карел откри, че госпожа Боулт е единствената жена в света, жената, създадена за него. Не ги осъждайте. Кашима бе накрая на света, а пръстенът на Досехрийските планини пазеше тайните отлично. Боулт нищо не

разбра. Той често отиваше в лагера и прекарваше там седмица-две. Беше студен, тежък човек и нито госпожа Боулт, нито Карел изпитваха съжаление към него. В такива дни те притежаваха цяла Кашима и се притежаваха един друг, а самата Кашима им изглеждаше като райската градина. Когато Боулт се завръщаше от своите пътувания, удряше Карел свойски по гърба и го наричаше „стари приятелю“. И тримата обядваха заедно.

Кашима беше център на световното щастие, а съдът Господен изглеждаше почти толкова далече, колкото Наркара или железопътната линия, която се спускаше към морето. Но Правителството изпрати майор Вансюитън в Кашима, а с него пристигна и съпругата му.

Кашимският етикет е почти същият като на пустинен остров. Когато се появи чуждоземец, всички островитяни слизат до брега, за да го приветстват. Постът се събра на каменната платформа близо до пътя за Наркара и подготви парти за семейство Вансюитън. Тази церемония се считаше за официално посрещане и пристигналите бяха приемани като жители на селището с всички права и привилегии. Когато семейство Вансюитън се настани, направи скромно празненство за цяла Кашима и съгласно древния обичай, селището се превърна в техен дом.

След което настъпи периодът на дъждовете, когато бе невъзможно да се пътува до лагера, реката Касан заля наркарския път и добитъкът шляпаше до колене в калта на кръглите като чаши кашимски пасища. Облаците се свлякоха от Досехрийските планини и обвиха цялата околност.

Към края на дъждовния период Боулт промени своите привични навици и започна да се отнася към съпругата си демонстративно ласкаво. Бяха женени от дванайсет години и промяната порази госпожа Боулт, която ненавиждаше съпруга си, както ненавиждат жени, които са видели само добро от своя мъж, и на неговата доброта са отвърнали с пълно пренебрежение. Същевременно тя трябваше да се бори със своето вътрешно безпокойство — охраната на личната си собственост, Карел. Цели два месеца дъждът скри Досехрийските планини и много други неща. Когато той спря, госпожа Боулт забеляза, че нейният единствен и неповторим, нейният Тед — защото преди, когато Боулт беше далеч, тя го наричаше Тед — нейният Тед се изплъзва от примките на верността.

„Тази Вансюитън ми го отне“, каза си госпожа Боулт, и когато Боулт замина, оплакваше съдбата си, въпреки преувеличената страстна привързаност на Тед. Тъгата в Кашима разцъфва също тъй както Любовта, защото, с изключението на времето, което си тече, нищо друго не е в състояние да я потуши. Госпожа Боулт не сподели своите подозрения с Карел, защото не бе уверена, а характерът ѝ беше такъв, че предприемаше действия единствено при пълна сигурност. Засега тя все още вярваше.

Една вечер Боулт се върна у дома си, застана на вратата на гостната и се подпря на касата, като дъвчеше края на мустаците си. Госпожа Боулт редеше цветя във ваза. Дори в Кашима вирееха остатъци от цивилизацията.

— Женичке — спокойно рече Боулт, — обичаш ли ме?

— Ужасно! — отвърна тя със смях. — Как можеш да ме питаш?

— Но аз говоря сериозно — продължи Боулт. — Обичаш ли ме?

Госпожа Боулт остави цветята и бързо се обърна.

— Искаш откровен отговор?

— Амиии, точно затова те питам.

Госпожа Боулт говори пет минути с равен, тих глас, произнасяше думите много внимателно, за да не се получат недоразумения. Самсон^[2], срутил колоните в храма на Газа, е извършил нещо, несравнимо с разрушенията, които една жена върши, когато събаря съзнателно покрива на дома си върху собствената си глава. Нямахше наблизо благоразумна приятелка, която да посъветва госпожа Боулт — иначе изключително внимателна съпруга — да си държи езика зад зъбите. Тя нарани Боулт дълбоко в сърцето, защото нейното собствено сърце се терзаше от подозрения към Карел, а и бе измъчена до крайност от напрежението на самотата през дългия дъждовен период. Нейната реч беше подчинена на импровизацията, нямаше цел и план. Изреченията следваха едно след друго и Боулт слушаше, все така опрян на касата, пъхнал ръце в джобовете си. Когато госпожа Боулт свърши и задиша тежко и носово, преди да избухне в сълзи, той се разсмя, вперил поглед далеч, в Досехрийските хълмове.

— Това всичко ли е? — каза той. — Благодаря, разбираш ли, аз исках просто да зная.

— Какво възнамеряваш да правиш? — попита жената, хлипайки.

— Да правя? Нищо. Какво би трябвало да направя? Да убия Карел или да те пратя у дома, или да си взема отпуск, за да подготвя развода? До Наркара има два дни езда! — Той се засмя отново и продължи: — Ще ти кажа ти какво можеш да направиш. Можеш да поканиш Карел утре на обед... не, в четвъртък, за да имаш време да се приготвиш, и да избягаш с него. Давам ти дума, че няма да ви последвам.

Той сложи шлема си и излезе от стаята. Госпожа Боулт остана на мястото си, докато лунната светлина не покри пода, и мисли, мисли, мисли. Направи под влияние на мига всичко възможно да срути своя дом, но той не падаше. Освен това тя не разбра поведението на съпруга си, и се уплаши. Изведнъж проумя безумието на своето ненужно признание и ѝ се стори срамно да напише на Карел: „Изгубих самообладание и разказах всичко. Съпругът ми каза, че съм свободна да замина с теб. Намери дака^[3] за четвъртък и след обяда ще отпътуваме.“ В плана имаше нещо твърде хладнокръвно, и това не ѝ хареса. Затова тя седеше тихо в къщата си и мислеше.

За обяд Боулт се върна от разходката бледен, с уморено и измъчено изражение, и жена му бе притеснена от неговата мъка. Когато безкрайната вечер отиваше към края си, тя взе да мълви някакви слова на разкаяние. Боулт сякаш се пробуди от мислите си и каза:

— Това ли?!. Не мислех изобщо за него. Между другото какво отговори Карел на поканата за заминаване?

— Не съм го виждала — отговори госпожа Боулт. — За Бога, нима това е краят?

Но Боулт не я слушаше и тя преглътна останалото.

Следващият ден не донесе успокоение за госпожа Боулт. Карел не се появяваше, а новият живот, който тя, в петте минути лудост през вчерашната вечер, се опита да построи върху развалините на стария, не изглеждаше особено близо.

Боулт закуси, посъветва я да наблюдава от верандата как ще хранят арабското ѝ пони, и излезе. Утринта се превърна в мъчение, а към пладне напрежението стана непоносимо. Госпожа Боулт не бе в състояние да плаче. Тя изплака сълзите си през нощта, а сега не искаше да стои сама. Може би тази Вансюитън ще разговаря с нея, а понеже разговорите облекчават човека, имаше шанс да ѝ олекне в

нейно присъствие. Все пак тя беше единствената друга жена в селището.

В Кашима няма определени часове за посещения. Всекиму е позволено да отиде при всекиго по всяко време. Госпожа Боулт сложи голяма шапка и тръгна към къщата на Вансюитън, за да я помоли за последното списание „Кралица“. Двете къщи бяха една до друга и вместо да мине по пътя, се промуши през дупката на кактусовата ограда и влезе в къщата откъм задната страна. В столовата тя чу през завесата, висяща на вратата на гостната гласа на мъжа си. Той говореше:

— Но аз се заклевам в честта си! Кълна се в честта си и във всичко свято, тя не ме обича! Призна го вчера вечерта. Още тогава щях да ви го кажа, но Вансюитън беше тук. Ако заради нея не искате да ми отговорите, можете да бъдете спокойна. Карел е...

— Какво? — извиси се гласът на госпожа Вансюитън и премина в лек истеричен смях. — Карел?! Това е невъзможно! Вие, и двамата, вероятно сте направили ужасна грешка. Вероятно вие... сте загубили самообладание, или сте я разбрали неправилно, или нещо такова. Нещата не могат да бъдат толкова лоши, колкото ми ги описвате.

Госпожа Вансюитън водеше изтънчено защитата си от ухажванията на Боулт, като отчаяно се стараяше да отвлече вниманието му.

— Вероятно има някаква грешка — настояваше тя — и всичко може да се оправи.

Боулт се разсмя зловещо.

— Не може да бъде капитан Карел! Той ме увери, че никога ни най-малко... ни най-малко не се е интересувал от вашата жена, господин Боулт. О, чуйте ме, за Бога! Той каза „не“. Закле се, че между него и вашата жена няма нищо! — повтаряше госпожа Вансюитън.

Сламената завеса замърда и разговорът бе грубо прекъснат от малка, слаба жена с големи тъмни кръгове под очите. Госпожа Вансюитън ахна и се изправи.

— Какво казахте? — попита госпожа Боулт. — Не обръщайте внимание на този човек. Какво ви е казал Тед? Какво ви е казал? Какво ви е казал?

Госпожа Вансюитън безпомощно се отпусна на канапето, поразена от вълнението на гостенката си.

— Той каза... не мога точно да повтора думите му, но... разбрах от тях, че той... че... Наистина, госпожо Боулт, това е доста странен въпрос!

— Ще ми кажете ли какви думи точно е произнесъл? — повтори госпожа Боулт. Дори тигър ще избяга от разбесняла се мечка, на която са отнели детето, а госпожа Вансюитън беше само една обикновена жена. Тя изпадна в отчаяно положение:

— Добре! Той каза, че никога не ви е обичал и, разбира се, не е имал причини да ви обича, и... и това е всичко.

— Споменахте, че се е заклел, че не ме е обичал? Вярно ли е?

— Да — меко произнесе госпожа Вансюитън.

Госпожа Боулт залитна и падна в безсъзнание на пода.

— Казах ли ви? — обади се Боулт, сякаш разговорът не беше прекъсван. — Сама видяхте, тя го обича. — Просветление проби обвивката на тъпия му мозък, и той продължи: — А той... какво ви каза той на вас?

Госпожа Вансюитън нямаше сили за обяснения или за безстрастни изявления. Тя коленичи пред госпожа Боулт.

— Ах, негодник! — извика тя. — Нима всички мъже са такива? Помогнете ми да я отнеса в моята стая... ударила си е лицето в ръба на масата. Млъкнете най-после и ми помогнете! Мразя ви, мразя и капитан Карел! Вдигнете я внимателно, а сега... сега вървете! Вървете си веднага!

Боулт пренесе съпругата си в спалнята на госпожа Вансюитън и се оттегли, преди да го обхване отново бурята от гняв и отвращение на тази дама. Оттегли се без разкаяние и изгарящ от ревност. Значи Карел ухажва госпожа Вансюитън... и ще унижи Вансюитън също така като Боулт... Изведнъж Боулт се запита дали госпожа Вансюитън ще изпадне в безсъзнание, ако открие, че любимият ѝ се е отрекъл от нея.

Тези мисли не го бяха напуснали, когато галопирайки по пътя, се показа Карел. Задържа коня си и весело поздрави:

— Добро утро! Аха, ухажвате госпожа Вансюитън както обикновено? Неприлично занимание за сериозен, женен човек. Какво ще каже госпожа Боулт?

Боулт вдигна глава и рече бавно:

— Ах, вие, лъжец такъв!

Лицето на Карел се скова:

— Какво има? — бързо попита той.

— Нищо особено — отвърна Боулт. — Жена ми събщи ли ви, че двамата сте свободни да вървите където ви душа иска? Тя беше тъй добра да ми обясни ситуацията. Оказва се, че вие наистина сте бил мой верен приятел, Карел? Нали старче?

Карел изстена и се опита да изрече няколко идиотски изречения, че е готов да даде „удовлетворение“. Но интересът му към тази жена бе угаснал, умря в дъждовния период. В мислите си той я ругаеше за излишната ѝ бърливост. Щеше да бъде той просто да прекъснат връзката си внимателно и постепенно, а сега му увисна на шията...

Гласът на Боулт прекъсна мислите му:

— Не мисля, че ако ви убия ще получа някакво удовлетворение, и съм абсолютно сигурен, че вие няма да получите никакво, ако убиете мен.

След което с плачлив глас, комично неадекватен на нанесената му обида, Боулт продължи:

— Жалко, но очевидно нямате достатъчно доблест дори да останете с жената, щом като вече сте я завладели. Вие сте и неин верен приятел, нали?

Карел го гледа дълго и внимателно. Ситуацията стана твърде сложна за неговия ум.

— Какво искате да кажете? — издума той.

Боулт отговори — повече на себе си, отколкото на съперника си:

— Жена ми току-що дойде при госпожа Вансюитън, а вие, очевидно, сте казали пред госпожа Вансюитън, че никога не сте обичали Ема. Предполагам, че сте лъгали, както обикновено. Какво толкова има да разговаря госпожа Вансюитън с вас, или вие с нея? И опитайте поне веднъж да кажете истината.

Карел изслуша двойното оскърбление, без да му мигне окото, и отговори с въпрос на свой ред:

— Продължавайте. Какво се случи след това?

— Ема припадна — просто отвърна Боулт. — Вижте, какво точно говорихте с госпожа Вансюитън?

Карел избухна в смях. С дългия си език, госпожа Боулт разруши всичките му планове, но все пак му се предоставяше възможност да отмъсти на човека, който го унизи и постави в позорно положение.

— Какво съм ѝ говорил? С каква цел един мъж сервира лъжи като тази? Ако не греша, говорил съм почти същото, което и вие!

— Аз говорих само истината — рече Боулт отново, повече на себе си, отколкото на Карел. — Ема каза, че ме ненавижда. Тя няма права над мен.

— И още как! Естествено, че няма. Вие сте само неин съпруг. И какво отговори госпожа Вансюитън, когато положихте в нозете ѝ своето освободено от семейните окови сърце?

Карел се чувстваше почти добродетелен, като зададе този въпрос.

— Не мисля, че това има значение — отговори Боулт. — И не ви засяга!

— Не, засяга ме! Казвам ви, че ме засяга — прекъсна го Карел безсрамно.

Думите му бяха последвани от взривен смях, който се изсипа от устните на Боулт. Карел млъкна за миг, но след това също се разсмя и се смя дълго и гръмко, подскачайки върху седлото си. Неприятни бяха тези звуци — грубиянско поведение на двама мъже край дългата бяла линия на Наркарския път. В Кашима нямаше външни хора, но ако имаше, те биха помислили с основание, че пленничеството сред Досехрийските хълмове е подлудило половината от европейското население на Кашима. Смахът обаче рязко спря и Карел първи заговори.

— Какво смятате да правите?

Боулт погледна към пътя, после към планините.

— Нищо — спокойно отговори той. — Има ли значение? Всичко е прекалено отвратително. Налага се да продължим предишния начин на живот. Мога да ви наричам негодник и лъжец, но не мога да го правя до свършека на света. Освен това не мисля, че ще се чувствам по-добре. Не можем да заминем от това място. И какво ни остава?

Карел огледа продължително кашимската мишеловка и не отговори. Оскърбеният мъж продължи със своите необичайни предложения:

— Вървете и поговорете с Ема, ако желаете. Бог ми е свидетел, не ме засяга какви ще ги вършите!

Той потегли и остави Карел да гледа тъпо след него. Карел не отиде нито при госпожа Боулт, нито при госпожа Вансюитън. Той

остана на седлото, а понито му щипеше тревата край пътя.

Тропот на колела го сепна. Госпожа Вансюитън водеше у дома й госпожа Боулт, бледа, измъчена, с цицина на челото си.

— Спрете, моля — каза госпожа Боулт. — Искам да говоря с Тед.

Госпожа Вансюитън се подчини, но когато госпожа Боулт се наведе напред и подпря ръце отстрани на двуколката, Карел заговори пръв:

— Видях се с вашия съпруг, госпожо Боулт.

Нямаше нужда от повече обяснения. Погледът на мъжа бе впит не в госпожа Боулт, а в нейната спътница. Госпожа Боулт забеляза този поглед.

— Говорете с него, — помоли тя седналата редом с нея жена. — О, поговорете с него! Кажете му това, което току-що споделихте с мен! Кажете му, че го мразите! Кажете му, че го ненавиждате!

Тя се наведе напред и горчиво заплака, а саисът, безстрастно съблюдаващ приличие, се засуети около коня. Госпожа Вансюитън поруменя и пусна юздите. Нямаше желание да участва в толкова непристоен разговор.

— Изобщо не ме интересува — хладно започна тя, но хлипанията на госпожа Боулт я трогнаха и тя се обърна към мъжа: — Не зная какво трябва да ви съобщя, капитан Карел. Не зная и как да ви нарека. Мисля, че... че вие сте постъпили недостойно... а тя се нарани ужасно в ръба на масата.

— Не ме боли. Няма значение — едва чуто промълви госпожа Боулт. — Това няма значение. Разкажете ми какво ми казахте на мен. Кажете ми, че не го обичате! О, Тед, нима няма да й повярваш?

— Госпожа Боулт ми даде да разбира, че вие... че вие някога сте я обичали? — продължи госпожа Вансюитън.

— Е? — грубо започна Карел. — Струва ми се, че не би било зле госпожа Карел да обича най-напред своя собствен съпруг!

— Спрете! — нареди госпожа Вансюитън. — Изслушайте ме най-напред. Аз не ви... аз не искам да зная какво е имало между вас и госпожа Боулт, но искам вие да знаете, че ви ненавиждам, че ви смятам за подлец, и че никога, никога повече няма да разговарям с вас. О, дори не съм в състояние да изрека какво мисля наистина за вас... Вие!

— Искам да поговоря с Тед — простена госпожа Боулт, но двуколката потегли, а Карел остана на пътя, засрамен и кипящ от ярост

към госпожа Боулт.

Той чака, докато госпожа Вансюитън се върне у дома и тя, освободена от присъствието на госпожа Боулт, още веднъж го осведоми какво мисли за него и неговите постъпки.

Привечер в Кашима беше прието всички да се събират върху платформата при Наркарския път, за да пият чай и да обсъждат „събитията“ през деня. Този път майор Вансюитън и съпругата му се оказаха сами на платформата — което се случваше за първи път, ако не ги лъжеше паметта. Веселият майор, без да обръща внимание на забележителните предположения на жена си, че останалото население на поста вероятно е заболяло, настоя да обиколят другите две къщи и да измъкнат обитателите им навън.

— Наслаждавате се на залеза, — обърна се майорът с безкрайно негодувание към семейство Боулт. — Така не се прави! Дявол го взел — всички тук сме едно семейство! Трябва да се покажете пред целия свят, а и Карел също. Ще го накарам да донесе банджото.

Властта на почтеното простодушие и доброто храносмилане над нечистата съвест е толкова силна, че Кашима в пълен състав, включително банджото, се събра на платформата, а майорът озари компанията с широката си усмивка. Докато той се усмихваше, госпожа Вансюитън вдигна очи и обхвана с поглед цялата Кашима. Погледът ѝ беше пределно ясен. Майор Вансюитън никога нищо не бива да научи. Той ще бъде чужденец в това щастливо семейство, затворено в клетката на Досехрийските хълмове.

— Пеете невероятно фалшиво, Карел — обади се майорът. — Подайте ми това банджо!

И той пя, изтезвайки слушателите си, докато небето не се изпълни със звезди и цялата Кашима не отиде да вечеря.

* * *

Така започна новият живот в Кашима — живот, създаден от госпожа Боулт, чийто език се отприщи в откровения една вечер.

Госпожа Вансюитън не каза нищо на майора и тъй като той настояваше да се поддържат тягостни добросъседски отношения, наруши своя обет да не говори с Карел. Тези разговори, през които тя

волю-неволю трябваше да демонстрира привиден интерес към събеседника си и да не прекрочва границите на вежливостта, поддържаха огъня на ревността и тъпата ненавист в гърдите на Боулт и събуждаха същите страсти в сърцето на съпругата му. Госпожа Боулт мрази госпожа Вансюитън, защото тя ѝ отне Тед, и — забавно, нали? — я мрази, защото госпожа Вансюитън не може да понася Тед. В този случай очите на съпругата са по-проницателни отколкото очите на съпруга. А Тед — този галантен капитан и доблестен човек — знае вече, че е възможно един мъж, обичал една жена, да я намрази до трудно преодолимото желание да я пребие, за да млъкне завинаги. Но най-много от всичко той е шокиран от факта, че госпожа Боулт не е в състояние да разбере грешките си.

Боулт и Карел ходят заедно на лов за тигри като истински приятели. Боулт постави техните отношения върху най-твърдата основа:

— Вие сте негодник — призна той на Карел. — Престанах да уважавам себе си заради поведението си, но когато сте с мен съм сигурен, че не сте с госпожа Вансюитън и не измъчвате Ема.

Карел изслушва търпеливо всичко, което Боулт има да му каже. Понякога двамата заминават за цели три дни и тогава майорът настоява пред жена си да прекарва известно време у госпожа Боулт, макар че госпожа Вансюитън често бе обявявала пред целия свят, че предпочита компанията на съпруга си. Ако се съди по това как държи на него, тя очевидно говори истината.

Но, както казва майорът: „В малкия пост трябва да бъдем приятели помежду си!“

[1] В този разказ географските названия са измислени. ↑

[2] *Самсон* — библейски водач на евреите, прочут със силата си, криещ се в дългите му коси. Любимата му — Далила, подкупена от филистимляните, ги отрязва. Пленен, Самсон е откаран в храма на бог Дагон. Той събаря с плещите си колоните на храма и избива враговете си. ↑

[3] Дака (инд.) — двуколка. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.